

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

PŮSOBNOST PRÁVNÍ NORMY

Martin Škop

Právní nauka: Působnost právní normy (Martin Škop)

Právní norma - působnost

- Působnost vyjadřuje relaci právní normy a skutkových podstat, právní normy a osob - potenciálních adresátů, právní normy a teritoria, právní normy a času.
- ČASOVÁ (TEMPORÁLNÍ)
- OSOBNÍ (PERSONÁLNÍ)
- TERITORIÁLNÍ (ÚZEMNÍ; MÍSTNÍ; PROSTOROVÁ)
- VĚCNÁ

Působnost právní normy - rozsah

- Obecná
- Zvláštní
- Výjimečná

Osobní působnost

- Vymezení vlastnosti nebo role, kterou subjekt má mít či zastávat, aby se stal adresátem dané právní normy.
- Imunita
 - Můžeme rozlišit imunitu **absolutní** (indemnita; materiální imunita či též hmotněprávní exempce) a imunitu **relativní** (procesní exempce).

Územní působnost

- Prostorová působnost je vymezením okruhu, kde právní norma působí, tedy specifikace prostoru (definovaného primárně územím) představujícím meze působení právní normy.
- Nejčastější je generální vymezení.
- Možné extrateritoriální působení právní normy.
- Trestní zákoník (§ 4 - Zásada teritoriality):
 - (1) Podle zákona České republiky se posuzuje trestnost činu, který byl spáchán na jejím území.
 - (4) Jednal-li účastník na území České republiky, užije se na účastenství zákona České republiky bez ohledu na to, zda je čin pachatele v cizině trestný.

Věcná působnost

- Vymezení okruhu skutkových podstat, pro které právní norma stanoví předvídané následky.
- Občanský zákoník (§ 1 odst. 2):
 - Občanský zákoník upravuje majetkové vztahy fyzických a právnických osob, majetkové vztahy mezi těmito osobami a státem, jakož i vztahy vyplývající z práva na ochranu osob, pokud tyto občanskoprávní vztahy neupravují jiné zákony.
- Vzhledem k předmětu, na který norma působí, můžeme rozlišit její působnost **obecnou (lex generalis)**, kdy tato norma reguluje relativně obecněji určený okruh vztahů, a **speciální (lex specialis)**, která charakterizuje právní normu, která od obecné odlišuje určitou specifickou problematiku.

Časová působnost právní normy – vznik právní normy

- platnost – publikace
- účinnost – norma vyvolává následky
- doba mezi platností a účinností:
 - legisvakační lhůta (vacatio legis)

Derogace právní normy

- DEROGACE, ABROGACE, OBROGACE
- Důvody derogace
 - Vnitřní
 - Vnější
 - Derogační klauzule:
 - Generální
 - Generální s demonstrativním výčtem
 - Enumerativní (s taxativním výčtem)
- Desuetudo – vyjití z užívání
- Cessante ratio legis cessat lex ipsa

Retroaktivita

■ RETROAKTIVITA

- Pravá

- Nepravá

■ Intertemporální právní normy